

Mandaat, machtiging en volmachtbesluit gemeente Ameland 2016

Mandaatreglement

Artikel 1 Definities

In dit besluit wordt verstaan onder:

- a. adjunct-directeur: de adjunct-directeur als bedoeld in de Organisatieverordening gemeente Ameland 2013 of opvolgende regelingen;
- b. burgemeester: de burgemeester van Ameland als bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de gemeente in en buiten rechte;
- c. college: het college van burgemeesters en wethouders van Ameland;
- d. directie: de leden van het directieteam als bedoeld in de Organisatieverordening gemeente Ameland 2013 of opvolgende regelingen;
- e. gemeente: de gemeente als publiekrechtelijk lichaam en de gemeente als privaatrechtelijke rechtspersoon;
- f. machtiging: de bevoegdheid tot het verrichten van een handeling die noch een besluit, noch een privaatrechtelijke rechtshandeling is;
- g. mandaat: de bevoegdheid om in naam van een bestuursorgaan besluiten te nemen; daar waar in het mandaatbesluit gesproken wordt over mandaat wordt tevens machtiging of volmacht bedoeld tenzij hiermee wettelijke bepalingen geschonden worden;
- h. mandaatbesluit: het mandaatregister en mandaatreglement gezamenlijk;
- i. mandaatgever: het bestuursorgaan, of in het geval van verlenen van ondermandaat: de mandataris, dat/die aan een bij functie in het mandaatregister genoemde functionaris de bevoegdheid geeft om in naam van het bestuursorgaan besluiten te nemen;
- j. mandaatregister: een overzicht waarin per wet/verordening is aangegeven welke functionaris bevoegd is en onder welke voorwaarden;
- k. mandaatreglement: reglement met spelregels over hoe om te gaan met verkregen mandaten, volmachten en machtigingen, hoe vervanging geregeld is en hoe het bijbehorend register actueel wordt gehouden;
- l. mandataris: de functionaris, die van de mandaatgever de bevoegdheid heeft gekregen om in naam van de mandaatgever besluiten te nemen;
- m. ondermandataris: degene die een ondermandaat ontvangt;
- n. opdrachtgever: degene die opdracht geeft om een bepaalde dienst te laten verlenen of om een bepaalde werk te laten uitvoeren;
- o. plaatsvervanger: de functionaris die als organisatorisch plaatsvervanger is aangemerkt;
- p. raad: de gemeenteraad van Ameland;
- q. secretaris-directeur: de secretaris-directeur als bedoeld in de Organisatieverordening gemeente Ameland 2013 of opvolgende regelingen;
- r. volmacht: de bevoegdheid tot het verrichten van een privaatrechtelijke rechtshandeling.

Artikel 2 Mandaat directie

1. Aan de directie, bestaande uit de secretaris-directeur en meerdere adjunct-directeuren, wordt mandaat verleend ten aanzien van de tot het college en de burgemeester behorende bevoegdheden, voor zover vermeld in het mandaatregister dan wel andere door het college en/of burgemeester vastgestelde besluiten.
2. Ieder directielid is bevoegd binnen zijn/haar taakgebied. Bij verhindering of ontstentenis oefent zijn/haar schriftelijk aangewezen plaatsvervanger het mandaat uit.
3. In het geval de bevoegdheid betrekking heeft op meerdere taakgebieden, wordt de bevoegdheid uitgeoefend door het directielid op wiens bevoegdheid de nadruk ligt. Indien hierover geen duidelijkheid bestaat wordt de bevoegdheid uitgeoefend door de secretaris-directeur.
4. Onder een mandaat valt het beslissings-, uitvoerings- en ondertekeningsmandaat, tenzij anders is aangegeven.
5. Voor zover het mandaat ziet op het nemen van beslissingen, heeft het mandaat ook betrekking op de voorbereidingsprocedures en de administratieve afhandeling daarvan.
6. De directie is bevoegd ondermandaat te verlenen, voor zover niet uitgesloten in het mandaatregister.

Artikel 3 Mandaat functionarissen

1. Daar waar functioneel of noodzakelijk, ter beoordeling van de mandaatgever (college of burgemeester), kan rechtstreeks aan een functionaris een mandaat worden verleend.
2. De directie kan om hen moverende redenen aan de aan hen ondergeschikte functionarissen die in mandaat bevoegdheden uitoefenen, aanwijzingen geven of het gebruik van die bevoegdheden niet toestaan.

Artikel 4 Ondermandaat

1. Het verlenen van ondermandaat geschiedt bij schriftelijk besluit, waarbij de mandataris met functienaam wordt aangeduid.
2. Onder het ondermandaat valt het beslissings-, uitvoerings- en ondertekeningsmandaat, tenzij anders is aangegeven.
3. Voor zover het ondermandaat ziet op het nemen van besluiten, heeft het mandaat ook betrekking op de voorbereidingsprocedures en administratieve afhandeling daarvan.
4. De ondermandaten strekken niet verder dan de taakstelling van de eigen organisatie-eenheid en/of het eigen programma, project of proces van de mandataris (volgens de beschreven functie die de functionaris vervult), tenzij anders is aangegeven.

Artikel 5 Mandaatregister

1. Het college en de burgemeester, ieder voor zover het zijn bevoegdheid betreft, stelt het mandaatregister vast.
2. Het mandaatregister wordt jaarlijks geactualiseerd en zo nodig gewijzigd vastgesteld.
3. Voor wijzigingen in het mandaatregister die slechts ondermandaten betreffen, stelt de directie het college en de burgemeester een maal per jaar in kennis van het daartoe gewijzigde mandaatregister alsmede van de daadwerkelijke verlening van ondermandaten.
4. Het mandaatregister benoemt eventuele specifieke beperkingen aan de mandaten en/of specifieke instructies.

Artikel 6 Uitgesloten van mandatering

1. Geen mandaat wordt verleend van de bevoegdheid tot:
 - a. Het beslissen op een bezwaar aan degene die het primaire besluit krachtens mandaat heeft genomen;
 - b. Het vaststellen van algemeen verbindende voorschriften, het stellen van nadere regels, het vaststellen van beleidsregels;
 - c. Het verstrekken van niet beleidsmatige informatie, behoudens zaken met een routinematig karakter. Het betreft documenten gericht aan:
 - de Kroon;
 - een Minister;
 - een Staatssecretaris;
 - een Commissaris van de Koning;
 - Provinciale en Gedeputeerde Staten;
 - de gemeenteraad van Ameland;
 - overige bestuursorganen;
 - gemeentelijke overheden;
 - gemeenschappelijke regelingen;
 - regio's;
 - de Vereniging van Nederlandse Gemeenten;
 - de Nationale Ombudsman, voor zover het schriftelijke, formele correspondentie betreft inzake de afhandeling van door de gemeente behandelde klachten.
2. Indien er rekening mee moet worden gehouden dat er een situatie ontstaat als genoemd in het eerste lid, dan stemt de (onder)mandataris voorafgaand aan het uit te oefenen mandaat hierover af met de portefeuillehouder; indien nodig besluit het college of de burgemeester ter zake zelf.

Artikel 7 Financiële beperkingen

1. Alle bevoegdheden worden uitgeoefend met inachtneming van de financiële verordening gemeente Ameland, budgethoudersregeling, treasurystatuut en het inkoop- en aanbestedingsbeleid en de richtlijn aanbestedingen, dan wel de opvolgers of nadere uitwerkingsregels van genoemde regelingen.
2. Voor de uitoefening van de mandaatbevoegdheden geldt dat binnen de kaders en bedragen van de (meerjaren)begroting en de te beheren budgetten dient te worden gebleven.
3. Financiële verplichtingen voor goederen, diensten en werken mogen worden aangegaan voor zover passend binnen de bovengenoemde regelingen en voor zover men budgethouder (bij ondermandaat) is voor de betreffende verplichting. Het voorgaande geldt eveneens voor het nemen van investeringsbeslissingen.

Artikel 8 Volmacht en machtiging

Onder mandaat als bedoeld in dit reglement wordt tevens verstaan "volmacht" en/of "machtiging", tenzij hiermee wettelijke bepalingen geschonden worden.

Artikel 9 Mandaat aan niet ondergeschikten

Ook aan hen die niet werkzaam zijn onder verantwoordelijkheid van het college of de burgemeester kan mandaat worden verleend.

Artikel 10 Algemene correspondentie

Een mandataris is tevens bevoegd tot het afdoen, voeren en ondertekenen van algemene correspondentie ter voorbereiding en afwikkeling van gemandateerde bevoegdheden en ter verkrijging dan wel ter uitwisseling van feitelijke routinematige informatie.

Artikel 11 Vervanging

In geval van afwezigheid van de medewerkers(s) aan wie krachtens dit besluit (onder)mandaat is verleend, worden de gemandateerde bevoegdheden uitgeoefend door de mandaatgever dan wel zijn plaatsvervanger.

Artikel 12 Ondertekening

1. Een ter uitvoering van een mandaat opgemaakt stuk wordt ondertekend met de toevoeging van de woorden "namens het college" of "namens de burgemeester" gevolgd door de naam en functie van de betreffende functionaris.
2. Een ter uitvoering van een ondertekeningssmandaat opgemaakt stuk wordt ondertekend met de toevoeging "overeenkomstig het door het college genomen besluit" of "overeenkomstig het door de burgemeester genomen besluit" gevolgd door de naam en functie van de betreffende functionaris.

Artikel 13 Wijziging wet- of regelgeving

Indien een wet of regeling vervangen wordt door een wet of regeling van gelijke aard of strekking wordt een al verleend mandaat geacht betrekking te hebben op deze nieuwe wet/regeling.

Artikel 14 Slot- en overgangsbepaling

1. Het Mandaat, machtiging en volmachtbesluit gemeente Ameland 2016 wordt aangehaald als 'Mandaatbesluit Ameland 2016' en vervangt het Mandaat, machtiging en volmachtbesluit gemeente Ameland 2015'.
2. Deze regeling treedt in werking op de dag na bekendmaking.

Algemene toelichting mandaatbesluit

Het mandaatreglement is samen met het mandaatregister onderdeel van het mandaatbesluit en bevat de spelregels over het verlenen van mandaten, hoe om te gaan met verkregen mandaten, hoe vervanging geregeld is en hoe het mandaatregister actueel wordt gehouden. Het mandaatregister bestaat uit een overzicht van alle verleende mandaten en moet altijd samen gelezen worden met de bepalingen uit het mandaatreglement.

Het mandaatregister bevat algemene en wet specifieke onderdelen.

De algemene onderdelen bevatten taken en bevoegdheden:

- die niet te herleiden zijn naar specifieke wet- of regelgeving;
- die tot een specifieke functie worden gemandateerd;
- die meerdere wetten bestrijken en daarom makkelijker in een algemene formulering te vatten zijn.

In de wet specifieke onderdelen worden opgenomen taken en bevoegdheden:

- die zijn te herleiden tot specifieke wetgeving, algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen;
- gemeentelijke, provinciale en waterschap verordeningen.

In het mandaatbesluit is ervoor gekozen om de lijn college en burgemeester – directie – medewerkers zoveel mogelijk vast te houden. De hoofdregel is dat het mandaat bij de directie ligt. Dit maakt het (onder) mandaat voorspelbaar en verkleint daarmee de kans op onbevoegd getekende besluiten. In geval van (onder)mandaat geldt dit voor zover dit wettelijk is toegestaan, past binnen de door de raad gestelde kaders en vereisten en past binnen vastgesteld beleid en/of vooraf is afgestemd met het college of de burgemeester t.a.v. de voorwaarden.

Met deze lijn van mandateren wordt ook de positie van de directie verstevigd. Voor een directielid is hierdoor zichtbaar welke besluiten / correspondentie door het cluster/team geproduceerd wordt. De directie zal prima in staat zijn te beoordelen of er sprake is van een politiek gevoelig stuk of dat er andere redenen zijn om van de hoofdregel af te wijken. Als ervoor gekozen wordt het besluit voor te leggen aan het bevoegde orgaan, dient in het (college)voorstel gemotiveerd te worden waarom geen gebruik wordt gemaakt van het verleende mandaat.

Artikelsgewijze toelichting mandaatreglement

Artikel 1

In dit artikel zijn de begrippen gedefinieerd zoals die gebruikt worden in het mandaatreglement en mandaatregister

Artikel 2

Dit artikel benadrukt dat mandaten in beginsel aan de directie worden verleend en regelt de omvang van het mandaat, de vervanging en de bevoegdheid tot ondermandateren. Het ligt voor de hand dat bij mandatering van een bevoegdheid ook de daarbij behorende handelingen, het voorbereiden, ondertekenen en afdoen van het besluit, door de gemandateerde worden verricht. In het geval dat het gaat om de bevoegdheid tot het aangaan van de overeenkomst, is de gemandateerde ook bevoegd om de overeenkomst te ondertekenen. Voorts houdt het mandaat in de bevoegdheid om het besluit te wijzigen, beëindigen, verlengen, in te trekken en op te zeggen.

De mandaatgever kan bij mandaatverlening toestaan dat ondermandaat wordt verleend. Nu de verantwoordelijkheid voor de uitoefening van de gemandateerde bevoegdheid bij het bestuursorgaan

berust, ligt het voor de hand dat dit orgaan beslist of en in hoeverre het de mandataris toestaat deze bevoegdheden aan anderen op te dragen. Dit wordt nader aangegeven bij de verlening van het mandaat en als zodanig opgenomen in het mandaatregister.

Artikel 3

Dit artikel maakt een uitzondering op de hoofdregel dat in beginsel alle mandaten aan de directie worden verleend. De afweging hierover ligt bij het college en/of de burgemeester. De directie kan wel invloed uitoefenen op het gebruik van het mandaat, maar niet zelf in mandaat de bevoegdheid uitoefenen.

Artikel 4

Dit artikel regelt de wijze van het verlenen van ondermandaat alsmede de omvang van dit ondermandaat. Voor ondermandaat gelden dezelfde bepalingen als voor mandaat. Ook bij ondermandaat wordt een besluit namens het bestuursorgaan genomen, dus niet namens de eerst gemandateerde.

Artikel 5

Het mandaatregister bestaat uit een overzicht van alle verleende mandaten en moet altijd samen gelezen worden met de bepalingen uit het mandaatreglement. Dit artikel regelt de inhoud, vaststelling en actualisatie van het mandaatregister. Zowel aan een mandaat als een ondermandaat kunnen beperkingen worden gesteld bij de mandaatverlening, ook wel clausulering genoemd. Deze beperkingen worden opgenomen in het mandaatregister.

Artikel 6

In dit artikel worden grenzen gesteld aan de omvang van het mandaat, in die zin dat er situaties zijn waarin het mandaat niet mag worden uitgeoefend. Zo geldt het mandaat bijvoorbeeld niet indien er sprake is van een afwijking van het bestaande beleid (bijvoorbeeld aanbestedingsbeleid), als er geen eensluidend ambtelijk advies is of als er sprake is van een overschrijding van budgetten.

Tevens wordt verwezen naar een situatie waarbij artikel 169 lid 4 Gemeentewet van toepassing is. Op grond van artikel 169, vierde lid, van de Gemeentewet geeft het college de raad vooraf inlichtingen over de uitoefening van bevoegdheden als bedoeld in artikel 160, eerste lid, onder e, f, g en h (privaatrechtelijke rechtshandelingen, procesbesluiten, civiele verdediging en jaarmarkten), indien de raad daarom verzoekt, of indien de uitoefening ingrijpende gevolgen kan hebben voor de gemeente. In het laatste geval neemt het college geen besluit dan nadat de raad zijn wensen en bedenkingen terzake ter kennis van het college heeft kunnen brengen. Als een situatie als bedoeld in artikel 169, vierde lid aan de orde is, moet het college bij de besluitvorming betrokken worden. Het mandaat blijft van kracht, maar het college kan desgewenst zelf de besluitvorming op zich nemen.

Van de mandataris wordt verwacht dat hij een inschatting kan maken in hoeverre er sprake is van een situatie als bedoeld in dit artikel, zodat alvorens van het mandaat gebruik gemaakt wordt consultering van de portefeuillehouder plaatsvindt en de mandaatgever desgewenst zelf gebruikt maakt van de gemandateerde bevoegdheid.

Voorts is mandaat op grond van artikel 10:3 Awb in bepaalde gevallen uitgesloten. Hieronder het integrale artikel:

1. Een bestuursorgaan kan mandaat verlenen, tenzij bij wettelijk voorschrift anders is bepaald of de aard van de bevoegdheid zich tegen de mandaatverlening verzet.
2. Mandaat wordt in ieder geval niet verleend indien het betreft een bevoegdheid:
 - a. tot het vaststellen van algemeen verbindende voorschriften, tenzij bij de verlening van die bevoegdheid in mandaatverlening is voorzien;
 - b. tot het nemen van een besluit ten aanzien waarvan is bepaald dat het met versterkte

meerderheid moet worden genomen of waarvan de aard van de voorgeschreven besluitvormingsprocedure zich anderszins tegen mandaatverlening verzet;

c. tot het beslissen op een beroepschrift;

d. tot het vernietigen van of tot het onthouden van goedkeuring aan een besluit van een ander bestuursorgaan.

3. Mandaat tot het beslissen op een bezwaarschrift of op een verzoek als bedoeld in artikel 7:1a, eerste lid, wordt niet verleend aan degene die het besluit waartegen het bezwaar zich richt, krachtens mandaat heeft genomen.

4. Indien artikel 5:53 van toepassing is, wordt mandaat tot het opleggen van een bestuurlijke boete niet verleend aan degene die van de overtreding een rapport of een proces-verbaal heeft opgemaakt.

Artikel 7

De beperkingen genoemd in dit artikel zien op financiële beperkingen bij de uitoefening van het mandaat. De financiële beperkingen worden gevormd door de financiële regelgeving en begrotingen binnen de gemeente. Tevens wordt verwezen naar het inkoop en aanbestedingsbeleid.

Artikel 8

Waar over mandaten wordt gesproken, wordt in sommige gevallen volmacht (betreffende privaatrechtelijke rechtshandelingen) of machtiging (betreffende handelingen niet zijnde een besluit of privaatrechtelijke rechtshandeling) bedoeld. Gemakshalve wordt ook in die gevallen van mandaat gesproken. De bepalingen over mandaat zijn van overeenkomstige toepassing op volmacht en machtiging.

Artikel 9

Het betreft hier het verlenen van mandaat aan niet onder de verantwoordelijkheid van de mandaatgever werkzame personen. Anders dan in het privaatrecht is het in het bestuursrecht veel minder gebruikelijk mandaat te verlenen aan anderen dan ondergeschikten. Indien in strijd met het mandaat wordt gehandeld ontbeert het bestuursorgaan de uit het hiërarchisch verband voortvloeiende sancties. Enige terughoudendheid is geboden. Bij het verlenen van mandaat aan een ander dan een ondergeschikte is het wel een vereiste dat de betreffende persoon instemt met het mandaat (artikel 10:4 eerste lid Awb).

Artikel 10

Dit artikel benadrukt dat de uitvoeringshandelingen in de vorm van de algemene correspondentie tevens onder het verleende mandaat vallen. Dit is praktisch aangezien daarmee wordt voorkomen dat deze algemene handelingen alsnog door de mandaatgever moeten worden uitgevoerd/ondertekend.

Artikel 11

Deze vervangingsregeling ziet op de rechtstreeks aan medewerkers verleende mandaten en door de directie verleende ondermandaten. Voor de directieleden is een vervangingsregeling opgenomen in artikel 2.

Artikel 12

Een besluit dat in mandaat is genomen wordt ondertekend namens de mandaatgever. Artikel 10:10 Awb formuleert het aldus: een krachtens mandaat genomen besluit vermeldt namens welk bestuursorgaan het besluit is genomen. Uit deze formulering blijkt tevens dat het bij ondermandaat niet nodig is om de gehele keten van tussenliggende gemandateerden te vermelden. Het is wel zaak om de redactie van de ondertekening zodanig op te stellen dat er een duidelijk onderscheid bestaat tussen gewoon mandaat en ondertekeningsmandaat. Dit om duidelijk te laten wie het besluit heeft genomen en mede teneinde gebreken in de ondertekening te voorkomen.

Artikel 13

Dit artikel voorkomt dat bij wijziging van een wet of regeling door een wet of regeling van gelijke aard of strekking het verleende mandaat niet meer geldig is. Dit neemt niet weg dat het mandaat bij de eerstvolgende update van het mandaatregister moet worden gewijzigd, om zodoende onduidelijkheid te voorkomen.